

Deficit a dluh vládních institucí - 1. čtvrtletí 2022

1.7.2022 - Jaroslav Kahoun | Český statistický úřad

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí dosáhlo v prvním čtvrtletí roku 2022 schodku ve výši 6,1 % HDP. Míra zadlužení sektoru vládních institucí klesla meziročně o 1,1 p. b. na 42,8 % HDP.

Deficit hospodaření vládních institucí v 1. čtvrtletí roku 2022 dosáhl 94,1 mld. Kč, což byl meziročně o 47,7 mld. Kč lepší výsledek. Největší podíl na meziročním snížení mělo především hospodaření ústředních vládních institucí, které skončilo ve schodku 102,5 mld. Kč, ale meziročně se vylepšilo o 53,3 mld. Kč. Místní vládní instituce hospodařily s přebytkem 5,1 mld. Kč a hospodaření fondů sociálního zabezpečení skončilo v přebytku 3,4 mld. Kč.

„Hospodaření vládních institucí v prvním čtvrtletí roku 2022 skončilo ve schodku, který dosáhl výše 94,1 mld. Kč, což ve vztahu k HDP představuje 6,1 %. Meziroční míra zadlužení sektoru vládních institucí poklesla o 1,1 procentních bodů a dosáhla výše 42,8 % HDP. Na výsledku hospodaření se výraznou měrou podepsalo zvýšení příjmů z daní z výroby a dovozu a pokles vyplacených dotací,“ uvedla Helena Houžvičková, ředitelka odboru vládních a finančních účtů ČSÚ.

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí, 1. čtvrtletí 2020 - 1. čtvrtletí 2022

Období	1.Q 2020	2.Q 2020	3.Q 2020	4.Q 2020	1.Q 2021	2.Q 2021	3.Q 2021	4.Q 2021	1.Q 2022
mld. Kč	-50,3	-98,4	-43,0	-137,5	-141,8	-57,5	-54,9	-105,2	-94,1
% HDP	-3,7	-7,3	-2,9	-9,0	-10,2	-3,7	-3,5	-6,5	-6,1

Poznámka: Údaje v tabulce nejsou sezónně očištěny, nelze je srovnávat mezičtvrtletně.

Celkové příjmy sektoru vládních institucí stouply meziročně o 13,4 % a dosáhly 40,2 % HDP. Na meziročním růstu příjmů se podílelo zejména zvýšení příjmů z daní z výroby a dovozu, ze sociálních příspěvků a daní z příjmu. Celkové výdaje vládních institucí meziročně vzrostly o 3,7 % a dosáhly 46,3 % HDP. Nejvíce vzrostly kapitálové výdaje a sociální dávky. Pokles byl zaznamenán především u dotací.

Nominální dluh vládních institucí meziročně vzrostl o 171,0 mld. na 2 683,5 mld. Míra zadlužení sektoru vládních institucí meziročně poklesla z 43,9 % na 42,8 % HDP, změna dluhu činila + 2,7 p. b., přičemž rostoucí nominální HDP přispěl k poklesu zadlužení o - 3,8 p. b. Dluh stoupl mezičtvrtletně o 117,0 mld. Kč. Mezičtvrtletně došlo ke zvýšení míry zadlužení o 0,8 p. b. Rostoucí dluh přispěl ke zvýšení míry zadlužení o + 1,9 p.b., naopak růst nominálního HDP přispěl k poklesu o - 1,1 p. b.

Z hlediska jednotlivých komponent dluhu byl meziroční nárůst zaznamenán především u emitovaných cenných papírů (+ 280,0 mld. Kč), které i nadále zůstávají hlavní komponentou dluhu.

Dluh sektoru vládních institucí, 1. čtvrtletí 2020 - 1. čtvrtletí 2022

Saldo hospodaření vládních institucí po očištění o sezónní a kalendářní vlivy skončilo v deficitu 75,0 mld. Kč, který odpovídal 4,6 % HDP. Mezičtvrtletně se saldo hospodaření zlepšilo o 3,7 mld. Kč. Vývoj salda hospodaření vládních institucí očištěného o sezónní a kalendářní vlivy ilustruje následující graf.

Sezónně očištěné saldo hospodaření vládních institucí, 1. čtvrtletí 2020 - 1. čtvrtletí 2022

Poznámky:

Kvantifikace fiskálních ukazatelů je založena na metodice Evropského systému národních účtů (ESA 2010). Uvedené údaje jsou v metodickém souladu s údaji sloužícími pro účely statistiky nadměrného dluhu (EDP, excessive deficit procedure) a pro hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

Přebytek/deficit vládních institucí je výše čistých půjček (+) nebo výpůjček (–) v systému národního účetnictví. Ukazatel vyjadřuje schopnost sektoru v daném období financovat (+) jiné sektory ekonomiky nebo potřebu tohoto sektoru být ostatními sektory financován (–).

Dluh vládních institucí představuje výši konsolidovaných závazků sektoru vládních institucí vyplývající z přijatých vkladů, emitovaných dluhových cenných papírů a přijatých půjček. U cizoměnových dluhových nástrojů zajištěných proti měnovému riziku je ocenění provedeno na bázi smluvního kurzu.

Saldo hospodaření je porovnáno s výší HDP v daném čtvrtletí v běžných cenách. Výše konsolidovaného dluhu vládních institucí je porovnávána se součtem posledních čtyř čtvrtletních HDP v běžných cenách. Podrobné údaje v časových řadách o saldu hospodaření a dluhu vládních institucí jsou součástí tabulek Transmisního programu (tabulka 25 a tabulka 28) publikovaných na stránkách ČSÚ v sekci „HDP, Národní účty“. (Sektor vládních institucí). Pokud není uvedeno jinak, data nejsou očištěna o sezónní a kalendářní vlivy. Časová řada sezónně očištěného salda vládních institucí (položka Čisté půjčky/ výpůjčky) Časová řada sezónně očištěných účtů za S.13 .

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/deficit-a-dluh-vladnich-instituci-1-ctvrtleti-2022>